

Bara 1856 keessa, ergaan Laa'odiiqeyaa jedhu yeroo jalqabaatiif sochii Miilerootaa keessatti dhufe; innis ifa dabale kan "yeroo torbaa" wajjin dhufe. Garuu muuxannoon qorichoota ergaa Laa'odiiqeyaa keessatti mul'ifame, akkasumas ergaan seenaa raajii, bara 1863 keessatti ni didaman. Muuxannoon sun mul'ata (march) "argamaatiin" bakka buufame; akkasumas mul'anni (chazon) "seenaa raajii" jedhamu inni lamaan isaanii iyyuu didaman. Mul'anni lamaan sun hundinuu guyyoo Onkoloolessa 22, 1844 irratti raawwii isaanii argatanii turan; waggaa kudha sagalii booddee immoo lamaan isaanii iyyuu ni didaman; jechuunis Yesuus yeroo hunda dhuma isa jalqabaatiin ni walqabsiisa.

Fulbaana 11, 2001 irratti, qorannoon fincila 1863 fi 1888 ammas dhugaa qoru ta'e; isaan lamaan iyyuu daandiiwwan durii Ermiyaas wajjin wal qabatanii turan. Guyyaa sana ergaan rooba boodaa ni dhufe; qorannoon 1919 immoo ni dhufe; jechuunis, bara 1919 keessatti wangeelli sobaa Kiristoos barbaachisummaa raajii kamiyyuu irraa duwwaa ta'e tokko akka ergaa sobaa "nagaa fi nageenya"utti dhiyaate. Yommuu ergamaan jajjabaan Mul'ata boqonnaa kudha saddeet irraa Fulbaana 11, 2001 irratti gad bu'e, lakkoofsonni tokko irraa hamma sadiitti ni raawwataman; lakkoofsonni tokko irraa hamma sadiitti immoo ergaa "sagalee jalqabaa" bakka bu'u.

"Amma, dubbii ani labsadheera jechuun jecha ani New York dambalii galaanaa guddaadhaan haqamee ni bada jedhee dubbadhe dhufa moo? Kana ani matumaa hin dubbanne. Ani, yeroo ani gamoo gurguddoo achitti ijaaramaa jiran, darbii irratti darbii olkaafamaa jiran ilaalu, 'Yeroo Gooftaan lafa hammaachisee raasuuf ka'u, jechuunis yeroo inni ka'u, haalli suukanneessaan akkamii ni ta'a!' jedheen dubbadhe. Sana booda dubbiiin Mul'ata 18:1-3 ni raawwatama. Boqonnaan kudha saddeettaffaan guutuun Mul'ataa waa'ee wanta lafatti dhufuuf jiru akeekkachiisa. Garuu waa'ee wanta addatti New York irratti dhufu ilaalchisee ifa addaa ani hin qabu; kan ani beeku garuu, guyyaa tokko humni Waaqayyoo garagalfamuu fi gombifamuu isaatiin gamoon gurguddoon achi jiran ni gatantaramu. Ifa anaaf kenname irraa, badiinni addunyaa keessa akka jiru nan beeka. Jechi tokko Gooftaa irraa, tuqaan tokko humna isaa jabaa sanaa, ijaarsa guguddaa kana ni kukkisa. Haalli suukanneessaan, kan sodaachisummaan isaa yaadaan keenya keessatti illee hin tilmaamamne, ni ta'a." Review and Herald, July 5, 1906.

Yeroo ergamaan Mul'ata boqonnaa kudha saddeet dhufetti, roobni boodaa facaasuu jalqabe; akkasumas "falmiin raajii" inni Habaaquuq boqonnaa lamaan keessatti bakka buufame ni jalqabe. Falmiin kun malaawwan lamaan raajii Macaafa Qulqulluu ittiin hubatan irratti, akkasumas ergaa roobaa boodaa sobaa fi isa dhugaa irratti ture. Falmiin sun yeroo "sagaleen lammaffaan" Mul'ata boqonnaa kudha saddeet keessaa dhufee jalqaba murtii raawwachiiftuu Waaqayyoo Baabilon ammayyaa irratti ta'u adda baasee mul'isutti, akkasumas hoolota Waaqayyoo kanneen hafan Baabilon keessaa akka ba'an waamutti ni xumurama. Dhufaatiin sagalee lammaffaa kun xumura seenaa chaappaa namoota kuma dhibba tokkoo fi afurtama afur kaa'amuu agarsiisa; kunis xureeffannaa afraffaa bakka bu'a; innis immoo dhaloota afraffaa fi isa dhuma Adventizimii Laa'odiiqeyaa, yeroo seerri Dilbataa dhihoo dhufutti aduutti sagaduu isaanii bakka bu'a.

Yeroon kitilummaa Pirootestaantizimii gantuu, gidduu bu'iinsa ergamaa fi balbala cufamaa bara 1844 jirutti, yeroon kitilummaa Adventizimii Laa'odiiqeyaa, gidduu bu'iinsa ergamaa fi balbala

cufamaa seera Sanbataatti dhufuuf jiru gidduutti argamu fakkeesse. Raajichi Yihudaa keessaa raajii sobduu Beetel wajjin awwaala tokko keessatti awwaalame; mootichi Yoosiyaa haaromsa isaa yeroo jalqabetti, awwaala sana dura dhaabate. Haaromsa mooticha Yoosiyaa, inni maqaan isaa “hundeewwan Waaqayyoo” jedhu bakka bu’u, yeroo Waaqayyoo ummata Isaa warra guyyoota dhumaa gara hundeewwanitti deebi’anii akka geggeessu jalqabe, jechuunis Fulbaana 11, 2001 irraa eegalee jalqabe. Haaromsa isaa yeroo hojii mana qulqullummaa deebisanii ijaaruu itti jalqabame irraa eegalee jalqabamee ture.

Yeroo mootummaa Yosiyaa waggaa kudha saddeettaffaatti, mootichi Shaafaan ilma Azaliyaa, ilma Meshullaam barreessaa, gara mana Waaqayyoo ergee akkana jedhe: “Gara Hilqiyaa luba ol aantichaatti ol ba’i; meetii gara mana Waaqayyoo keessaa fidamu, isa warri karra eegan sabaa irraa walitti qaban haa lakkaa’u. Isaanis harka hojjetoota hojii sana hojjetan, warra mana Waaqayyoo irratti to’annoo qabanitti haa kennan; isaan immoo hojii mana Waaqayyoo keessatti hojjetanitti, iddoo diigame mana sanaa suphuuf haa kennan; jechuunis, warra mukaa hojjetanitti, warra ijaaranitti, warra dhagaa tumanitti, akkasumas muka ijaarsaa fi dhagaa bocamee mana sana suphuuf bituuf haa kennan. Haa ta’u malee, maallaqa harka isaanii keessa kenname sanaaf isaan wajjin herreegni hin taasifanne; sababiin isaas isaan amanamummaadhaan hojjetan.” Hilqiyaa luba ol aantichi Shaafaan barreessaan akkana jedhe; “Ani kitaaba seeraa mana Waaqayyoo keessatti argadhe.” Hilqiyaanis kitaabicha Shaafaaniif kenne; innis isa dubbise. Shaafaan barreessaanis gara mootichaa dhufee, mootummaa duratti odeeffannoo deebisee dhiheessee akkana jedhe: “Tajaajiltoonni kee maallaqa mana keessatti argame walitti qabanii, harka warra hojii hojjetan, warra mana Waaqayyoo irratti to’annoo qabanitti kennaniiru.” Shaafaan barreessaanis mootichatti mul’isee akkana jedhe; “Hilqiyaa lubichi kitaaba tokko natti kenneera.” Shaafaanis isa mootummaa duratti dubbise. Yommuu mootichi dubbii kitaaba seeraa sanaa dhaga’e, uffata isaa tarsaase. Mootichis Hilqiyaa luba, Ahiqaam ilma Shaafaan, Akboor ilma Miikaayaa, Shaafaan barreessaa, fi Asaayaa tajaajilaa mootichaa ajajee akkana jedhe: “Dhaqaatii anaaf, sabaaf, Yihuudaa hundaafis dubbii kitaaba kana argame kana irratti Waaqayyoon gaafadhaa; dheekkamsi Waaqayyoo nutti bobe’e guddaadhaatii; sababiin isaas abboonni keenya dubbii kitaaba kana hin dhageenye; wanta waa’ee keenya barreeffame hunda akka isaatti gochuufis hin ajajanne.” 2 Mootota 22:3–13.

Raagni daa’imni Yosiyaa jedhamuun dhalachuu isaa, Fulbaana 11, 2001 ni agarsiisa; yeroo ergamaan jabaan gad bu’ee saba Isaa bara dhumaa karaa durii sanaatti deebisee geggeesse. Bu’uun sun dursee Agosti 11, 1840tti bu’uu ergamaa sanaatiin fakkeeffamee ture. Bu’uuleen lamaan isaanii iyyuu raawwii raajii Islaamaa tokko ni mallatteessan. Namni seenaa keessatti yeroo duraan dursanii adda baasuu fi raawwii raajii yeroo Islaamaa, isa Mul’ata boqonnaa sagal lakkoofsa kudha-shani keessatti argamu, dursee maxxansuun walqabatu, Yosiyaa ture.

በራኢይ ምዕራፍ አሥር ወይም አሥራ ስምንት ውስጥ ያለው የመልአኩ ሁለቱም መውረዶች ውስጥ “ኢዮስያስ” የሚለው ስም ተመልክቶ አለ። ኢዮስያስ ሊኛ እ.ኤ.አ. ኦገስት 11, 1840 በተፈጸመው የእስልምና መልአክት አቀረብ፤ እንዲሁም በሴፕቴምበር 11, 2001 በኢዮርብዓም ታሪክ ውስጥ በማይታዘዘው ነቢይ የቀረበው ኢዮስያስ የሚባል ሕፃን መወለድ ትንቢት በሎዶቅያዊ አድቪንቲዝም ውስጥ ተፈጻሚ፤ በዚያን ጊዜ መልአኩ የመጨረሻውን ዘመን ሕዝቡን ወደ መሠረታዊው ታሪክ መለሳቸው፤ በዚያም የማይታዘዘው ነቢይና ኢዮርብዓም መጋጨት ፍጻሜውን አግኝቶ ነበር። መጽሐፍ ቅዱሳዊው ምስክርነት በሚመጣ ጊዜ ስለሚኖር

“Namni tokko hundeen amantii keenya irraa buqqisuuf hin yaalin—hundee hojii keenya jalqabarratti qorannaa kadhannaadhaan guutameen Dubbii Waaqayyoo fi mul’ataadhaan kaa’ame sana. Hundee kana irratti waggoota shantaman darban keessa ijaaraa turre. Namoonni karaa haaraa argatan jechuun yaaduu danda’u, akkasumas hundee isa duraan kaa’ame caalaa jabaatu kaa’uu akka danda’an yaaduu danda’u. Garuu kun gowwoomsaa guddaadha. Hundee isa kaa’ame sana malee namni tokko illee hundee biraa kaa’uu hin danda’u.”

“Bara darbeedhaan amantii haaraa ijaaruu fi qajeelchota haaraa hundeessuuf yaalii godhaniiru. Garuu ijaarsi isaanii hammam yeroo dhaabbate? Inni yeroo dheera hin turre kufe; sababni isaas inni Kattaa sana irratti hundaa’ee hin turre.

“Barattoonni jalqabaa dubbii namootaa dura dhaabachuun isaan hin barbaachifnee ree? Isaan yaada sobaa dhaggeeffachuu hin qabnee ree; achiis, waan hundumaa erga godhanii booda, cimani dhaabatanii, ‘Hundee isa kaa’ame malee, namni hundee biraa kaa’uu hin danda’u’ jechuu hin qabnee ree?” 1 Qorontos 3:11.

“Kanaaf nuti hamma dhumaatti jalqaba abdi keenyaatti jabaatnee qabachuu qabna. Jechoonni humnaa Waaqayyoo fi Kiristoos irraa gara saba kanaatti ergameera; isaanis dhugaa yeroo ammaa ifa qulqulluu keessatti ifatti mul’atu sana keessatti, tuqaa tuqaan, addunyaa keessaa isaan baasaniiru. Tajaajiltoonni Waaqayyoo hidhii isaanii ibidda qulqulluudhaan tuqameen ergaa sana labsaniiru. Dubbiin waaqayyoo dhugummaa dhugaa labsamee sana irratti chaappaa isaa kaa’eera.” Testimonies, jildii 8, 296, 297.